

Kvalitet i välfärden – bättre upphandling och uppföljning (SOU 2017:38) (Fi2017/02150/K)

Utredningens förslag och RISE rekommendation

Utredningen anför att det är svårt att mäta kvalitet i välfärdens olika verksamheter. RISE instämmer delvis i den uppfattningen, men anser sig kunna styrka att modern forskning redan idag kan visa att det finns metoder och tekniker för att skapa kvalitetsmått som adresserar ett stort antal av de svårigheter med att mäta kvalitet som utredningen anför. Det vore olyckligt om utredningens slutsatser blev att svårigheten att mäta kvalitet i välfärden är så stora att ersättningsmodeller, upphandling och uppföljning hindrar utvecklingen av metoder att mäta kvalitet i välfärden. Därför anser RISE att utredningen bör öppna för att skapa en öppen och innovationsfrämjande miljö för fortsatt utveckling av området att mäta kvalitet i välfärden.

Ett steg i den fortsatta utvecklingen är att använda möjligheten att ta hjälp av det nationella kompetenscentrum för kvalitetsäkrad mätteknik som RISE utgör genom sitt uppdrag som Nationellt metrologi institut.

Bakgrund

RISE Research Institutes of Sweden är ett forskningsinstitut som bland annat bedriver en omfattande och avancerad mätteknisk verksamhet. Vi utvecklar ny mätteknik och nya mätmetoder. Vi är också nationellt metrologi institut (riksmätplats) för de centrala mätstorheterna i SI-systemet. Som nationellt institut tillgodoser vi industrins och samhällets behov av spårbara mätningar och nära tillgång till mätteknisk kompetens.

Fundamentalt för dagens globala handel, industri, vetenskaplig samverkan och utveckling över i stort sett hela världen är den väletablerade mätinfrastruktur som finns på plats. Den baseras på kalibrerade mätningar med påvisbar spårbarhet till internationellt överenskomna referenser. Kärnan i systemet är nätverket av nationella metrologi instituten (NMI), vars ansvar är att upprätthålla referenser och därigenom säkerställa internationell kompatibilitet och jämförbarhet i mätningarna.

RISE Research Institutes of Sweden AB

Det internationella måttenhetssystemet som används heter Systéme International d'Unités och man refererar ofta till SI-enheter. Precis som att utvecklingen av SI, som vi idag ofta tar för givet, stödde den industriella utvecklingen under 1800- och 1900-talet kommer en utveckling av nya mått stödja den post-industriella utvecklingen då "nya tider kräver nya mått."

Mätning av kvalitet i välfärden

Forskningsprogrammet Measuring the Impossible som finansierades under EU: s sjätte ramprogram lade grunden för europeisk och svensk forskning. En forskning som syftar till att utveckla nya metoder och tekniker för mätning av komplexa fenomen beroende av mänsklig uppfattning och tolkning. Detta inkluderar bland annat mätningar, relaterade till upplevda egenskaper hos produkter och tjänster, såsom kvalitet eller önskvärdhet, eller kvantifiering av samhällsparametrar som säkerhet och välbefinnande.

Grunden för att kunna genomföra mätningar av kvalitet i välfärden finns alltså redan idag. Det finns också stor tillgång till data om kvalitet i välfärden, som genom att kombineras med den nya forskningen kan ge en ny nationell mätmetod som kan användas för olika typer av jämförelser. Öppna jämförelser, där dessa finns, har också visat sig vara ett effektivt verktyg i förbättringsarbetet.

RISE bidrar aktivt i flera forskningsprojekt på ovanstående tema. Vi leder ett EU-gemensamt projekt Health Movement där man mäter upplevd hälsa i specifika riskgrupper som till exempel diabetes. Syftet med projektet är att ta fram förslag på ersättningsmodeller som ger incitament hos aktörer för att förbättra hälsan hos personer med risk för att utveckla livsstilsrelaterade sjukdomar. Det handlar om att hitta sätt att mäta kvalitet i subjektivt upplevda insatser och åtgärder.

RISE Research Institutes of Sweden AB